

15. RODENDAN JEDINSTVENA KULTURNA INSTITUCIJA, NE SAMO U HRVATSKOJ VEĆ I U SVIJETU

SELEKTIRAN ČAK I SUVREMENE PROJEKCIJE

Brojkom od više od pola milijuna posjetitelja u proteklih 15 godina, Muzej je pokazao da staklo u muzejskom konceptu, prvenstveno arheološkom, a tako i umjetničkom, nudi jednu novinu koja zanima javnost. Uz brojne izložbe antičkog stakla, ali i stakla kasnijih povijesnih razdoblja, Muzej postao i mjesto susreta suvremenih umjetnika koji djeluju u mediju stakla

Nikolina LUCIĆ
Snimio: Mislav KLANAC

Muzej antičkog stakla, jedinstvena kulturna institucija ne samo u Hrvatskoj već i u svijetu slavi 15. rođendan. Osnovan 2006. godine uredbom Vlade Republike Hrvatske, svečano je otvoren 5. svibnja 2009. godine. U jednoj od najprepoznatljivijih povijesnih gradskih palača - obnovljenoj historicističkoj palači obitelji Cosmacendi, iz druge polovine XIX. stoljeća, specijaliziran je za antičko staklo te svojim postavom predstavlja jedinstvenu zbirku od preko 5000 različitih staklenih predmeta iz doba antike, odnosno iz razdoblja od I. stoljeća prije Krista do V. stoljeća. Jedinstvena je muzejska i kulturna institucija posvećena antičkom staklu i predstavlja jednu od najvažnijih nacionalnih, ali i europskih institucija, koja kvalitetom raste iz godine u godinu. Muzejski stručnjaci paralelno rade na prezentaciji i proučavanju antičke arheološke građe, ali i predstavljanju i upoznavanju šire javnosti sa suvremenom staklarskom umjetnošću.

Suvremene umjetničke produkcije

Upravo iz domene moderne umjetnosti dolazi njihov sljedeći veliki izložbeni projekt

- 1. hrvatski bijenale umjetničkog stakla, koji se svečano otvara za Noć muzeja, 26. siječnja.

Za izložbu je selektiran čak 71 rad hrvatske suvremene umjetničke produkcije u staklu. Ova uistinu respektabilna količina radova pokazuje veliku želju umjetnika da predstave svoj rad u ovom umjetničkom mediju, ali pokazuje još nešto podjednako važno, želju Muzeja antičkog stakla da potakne, pomogne i unaprijedi tu umjetničku scenu.

Upravo je ovo prvo izdanje zamišljeno kao revijalna skupna izložba, bez dodjele nagrada, u svrhu promocije i najave manifestacije, koja će već s drugim izdanjem 2026. godine donijeti isključivo nove radove u staklu.

Godinu iza nas, ali i slavljeničku 2024. godinu komentirali smo zato s ravnateljem Muzeja Hrvojem Manenicom i to prvog dana njegova drugog mandata na poziciji ravnatelja Muzeja antičkog stakla, na kojoj je

naslijedio zadarskog povjerenika Ivu Fadića, koji je Muzejem rukovodio nakon njegova osnutka. Ova institucija, koja čuva više od pet tisuća komada antičke staklene baštine, osnovana je prvenstveno zbog velike potrebe za boljom restauracijom, interpretacijom, čuvanjem i izlaganjem staklenih artefakata antičkih nekropola sjeverne Dalmacije.

U godini, u kojoj slavi 15 godina od otvorenja Muzeja antičkog stakla u Zadru

pokreće potpuno novu manifestaciju kao dar sebi, ali i svima koji vole staklo. Brojkom od više od pola milijuna posjetitelja u proteklih 15 godina, Muzej je pokazao da staklo u muzejskom konceptu, prvenstveno arheološkom, a tako i umjetničkom, nudi jednu novinu koja zanima javnost. Uz brojne izložbe antičkog stakla, ali i stakla kasnijih povijesnih razdoblja, Muzej postao i mjesto susreta suvremenih umjetnika koji djeluju u mediju stakla.

Velika premijera

- Kolegica muzejska savjetnica dokumentaristica Jadranka Belevski već neko vrijeme radi na realizaciji ovog bijenala, koji će u petak imati premijeru u ležernijoj atmosferi, bez stručnog žirija i ocjenjivanja radova, koje će uslijediti na sljedećem izdanju bijenala 2026. godine, kazao je na početku Manenica

Na ovoj velikoj skupnoj izložbi predstavljaju se tehničke mogućnosti izvedbe samog materijala uz bok originalnim konceptima umjetničkog djela. Uistinu su zastupljene brojne tehnike u radu sa staklom, i topla i hladna obrada stakla, hibridni radovi uz druge materijale, ali i neki konceptualni kojima je staklo na neki način promotor temeljne ideje. Uz izložbu je izdan i veliki katalog na 144 stranice, u kojem su publicirani svi selektirani radovi, uz umjetničke izjave i životopise autora.

- Što se tiče prošle godine, nakon nedaća s pandemijom napokon smo osjetili povratak u stare aktivnosti, izložbe - gostujuće i autorske, a u život se vratila i naša znanstvena i tiskovna djelatnost. Broj posjetitelja vratio se na uobičajene pretpandemijske brojke s više od 49 tisuća posjetitelja. Što se tiče same konstrukcije zgrade, na kojoj se konstantno radi, uspjeli smo nastaviti u pozitivnom smjeru i stvoriti preduvjete za daljnje investicijske zahvate. Iznimno je velika potražnja za našim pedagoškim radionicama, čiju smo ponudu značajno unaprijedili s našom muzejskom pedagoginjom, koja u suradnji s ostalim kolegama osmišljava sve programe vezane za naš stalni postav, ali i izložbe. Izašli smo iz samog muzeja i predstavili se učenicima kroz razne prezentacije i gostovanja, prisjetio se Manenica.

15 godina povijesti i rada

- Što se tiče ove slavljeničke godine, nastavljamo već uhodanim tempom, tako da naše posjetitelje ove godine očekuju brojne zanimljive izložbe, prva od kojih je bijenale umjetničkog stakla, ali i daljnja istraživanja i prezentacija naše arheološke građe, kako kroz izložbe, tako i znanstvene radove.

Zapažene su rezultate ostvarili na svim poljima muzejskog rada, koje su završili prije četiri godine. No, puno je posla, a veliki je dio napora usmjeren ka daljnjem

Kolosalna vrata na južnom pročelju zgrade na restauraciji su u osječkoj radionici Hrvatskog restauratorskog zavoda

Izložba "Povezani staklom" posljednja je iz 2023. godine

U, SLAVLJENIČKU GODINU OTVARA NA NOĆ MUZEJA I TO VELIKIM IZLOŽBENIM PROJEKTOM

71 RAD HRVATSKE DUKCIJE U STAKLU

MAS MUZEJ ANTIČKOG STAKLA

Muzej antičkog stakla u Zadru
ima čast pozvati Vas na otvorenje izložbe

**1. HRVATSKI BIJENALE
UMJETNIČKOG STAKLA**
1st Croatian Art Glass Biennale

Noć muzeja, petak, 26. 1. 2024. u 19,00 sati
u velikoj izložbenoj dvorani
Muzeja antičkog stakla u Zadru
Poljana Zemaljskog odbora 1, Zadar

www.mas-zadar.hr Organizirano sredstvima Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske

1. hrvatsko bijenale umjetničkog stakla otvara se za Noć muzeja, 26. siječnja

Muzej se od osnutka jedinstvena institucija, kako u nacionalnim, tako i međunarodnim okvirima. U ovih se 15 godina itekako pokazalo kako je potreba za ovakvom vrstom institucije bila neophodna i zato s punim pravom možemo kazati kako smo opravdali svrhu svojeg osnutka. Muzej je prvenstveno nastao zbog potrebe boljeg prezentiranja arheoloških nalaza s istraživanja koje je do tada vodio Arheološki muzej Zadar i potrebe da se antičko staklo pronađeno na području antičkog Nina, Starigrada, Zadra i Asserije na kvalitetniji način prezentira

Hrvoje Manenica, ravnatelj MAS-a

Muzej antičkog stakla već 15 godina čuva vrijednu arheološku zbirku od preko pet tisuća komada antičkog stakla

razvoju restauratorske djelatnosti unutar Muzeja.

- Dvoje kolega trenutno se bavi restauracijom i konzervacijom stakla, a ovog su tjedna započeli radovi na uredjenju prostora u prizemlju muzeja, gdje ćemo smjestiti radionice za fuziju i restauraciju stakla. Ono što je zamišljeno još prilikom osnivanja Muzeja je u ponudi imati mogućnost restauracije povijesnog stakla iz svih razdoblja, bilo da se čuvaju u muzejima ili su dio privatnih zbirki. U 2024. godini nadamo se realizirati taj dio, kako bi se u godinama pred nama suradnja mogla širiti na nove subjekte i znanstvene institucije, prvenstveno sveučilišta, s kojima već sada surađujemo, a kojima ćemo moći ponuditi nove programe i aktivnosti.

Potrebe za usavršavanjem studenata i dodatnim edukacijama su velike i nadamo se, čim ostvarimo sve infrastrukturne preduvjete, omogućiti i daljnje napredovanje mladim kadrovima, najavio je ravnatelj, kazavši nam kako se nada da će vrata na južnom pročelju, koja su već godinu i pol na restauraciji do svibnja biti obnovljena.

- Vrata su tri mjeseca bila na dezinfekciji u Ludbregu, a potom su preseljena u Osijek, u radionicu Hrvatskog restauratorskog zavoda. Nadam se kako će biti gotova do 5. svibnja. Nadalje, potrebna je i energetska obnova sustava hlađenja, kao i mogućnost prelaska na obnovljive izvore energije. Muzej je sam po sebi veliki potrošač energije, kako zbog velikog prostora, kao i

činjenice da se peći za taljenje nikada ne gase. U sklopu radionica koje su planirane namjeravamo kupiti dvije nove peći za fuziju stakla, tako da je prelazak na učinkovitiji izvor neophodan, pojasnio je Manenica.

Što se tiče samog rada Muzeja, kaže nam, ispunili su svoje četverogodišnje planove. Djelatnici rade iznimno predano, a opstrukcija nema. Uz podršku osnivača – Ministarstva kulture i medija te Grada Zadra u realizaciji potreba, nastavljaju predano raditi i u 15 godini postojanja Muzeja.

Prepoznatljiva institucija

- Muzej se od osnutka jedinstvena institucija, kako u nacionalnim, tako i

međunarodnim okvirima. U ovih se 15 godina itekako pokazalo kako je potreba za ovakvom vrstom institucije bila neophodna i zato s punim pravom možemo kazati kako smo opravdali svrhu svojeg osnutka. Muzej je prvenstveno nastao zbog potrebe boljeg prezentiranja arheoloških nalaza s istraživanja koje je do tada vodio Arheološki muzej Zadar i potrebe da se antičko staklo pronađeno na području antičkog Nina, Starigrada, Zadra i Asserije na kvalitetniji način prezentira. S obzirom, da se radi o oko pet tisuća komada arheološke građe, prvenstveno iz rimskih nekropola, postojala je potreba da se osnuje specijalizirana arheološka institucija čiji bi se djelatnici bavili samo očuvanjem i prezentacijom antičkog stakla. Osim arheoloških izložbi, kojih je tijekom ovih 15 godina bilo mnogo, kao i prateće kataloške i znanstvene literature, prirodnim smo se tokom okrenuli i prezentaciji suvremene umjetnosti u staklu, kazao je Manenica, naglasivši kako je umjetnost u staklu iznimno raznolika i bogata, što dokazuju brojne izložbe koje je Muzej do sada realizirao, kao i impozantna zbirka koju čuva.

- Zahvaljujući našim djelatnicima, kriterij ocjene i kvalitete takve umjetnosti na najvišem je nivou, što je kroz godine rezultiralo brojnim izložbama renomiranih svjetskih umjetnika. Naglasak je naravno i dalje na arheologiji, što je i naša primarna misija, a što opravdavamo i interesom za našim radom kroz godine. Unatoč pandemiji i poremećajima koje je izazvala, uspjeli smo prebroditi sve prepreke, uz to smo pružili pomoć kolegama iz drugih muzeja u teškim trenucima. Nakon potresa u Zagrebu i Petrinji, ugostili smo dvije izložbe, relevantne primjerke stakla iz muzeja Mimara i Muzeja za umjetnost i obrt i time na neki način dali potporu i podršku kolegama koji su zbog potresa morali seliti. Također smo muzejima koji su bili pogođeni potresima dali do znanja da smo im na raspolaganju svojim znanjem i stručnom pomoći što je rezultiralo restauracijom staklene muzejske građe gdje je to bilo potrebno, prisjetio se Manenica.

Zahvaljujući materijalu koji čuvaju, ali i stručnosti djelatnika čeka ih svjetla budućnost bogata zanimljivim izložbama i predavanjima.

- Naša je politika i dalje njegovati suradnju s institucijama, kolegama i umjetnicima iz Hrvatske i inozemstva, kako kroz izložbe, tako i edukativno – znanstvenu djelatnost, zaključio je Manenica.